Gözaltı Tazminatında Gün Hesabı

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Anayasa Mahkemesi Birinci Bölüm	14.10.2026	İhlal

ESAS NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2023/29148	Anayasa 19, CMK 91, CMK 141, 6216 s. K. 50

ÖZET

Beraat eden kişiye bir günlük gözaltı kabulüyle 68,55 TL maddi ve 1.000 TL manevi tazminat verildi. AYM, UYAP kayıtlarına göre gözaltının 06.30'dan ertesi gün 18.31'e kadar iki gün sürdüğünü, tutarların zararı karşılamadığını belirterek kişi hürriyeti hakkının ihlaline karar verdi.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/gozalti-tazminati-gun-hesabi-kisi-hurriyeti-aym-2023-29148/ →

Karar metni

Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası sisteminde yayımlandığı hâliyle aktarılmıştır. Heyet, raportör ve vekil adları derlemeye alınmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

(Başvuru Numarası: 2023/29148)

Karar Tarihi: 14/10/2026

GİZLİLİK TALEBİ KABUL

I. BAŞVURUNUN ÖZETİ

1. Başvuru, gözaltı tedbiri nedeniyle uğranılan zararın tazmini için açılan davada hükmedilen miktarın yetersiz olması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

A. Ceza Davasına İlişkin Süreç

2. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı (Başsavcılık), olay tarihinde avukat olan başvurucu hakkında silahlı terör örgütüne üye olma suçundan soruşturma başlatmıştır. Başvurucu, Başsavcılığın

yürüttüğü soruşturma kapsamında 7/5/2019 günü saat 06.30'da İstanbul'da bulunan ikametinde yakalanarak gözaltına alınmıştır. Başvurucu, soruşturmanın yürütüldüğü Ankara'ya getirilmiştir. 8/5/2019 günü başvurucu, müdafi huzurunda Başsavcılıkta savunma yapmıştır. İfade tutanağında ifadenin saat 17.35'te başladığı, saat 17.55'te bittiği kaydına yer verilmiştir. Başsavcılık, 8/5/2019 tarihinde başvurucuyu adli kontrol tedbiri uygulanması istemiyle Ankara 1. Sulh Ceza Hâkimliğine sevk etmiştir. Adli kontrol talebinde evrakın ne zaman Ankara 1. Sulh Ceza Hâkimliğine gönderildiğine yer verilmemiştir. Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) işlem kütüğü kayıtlarına göre adli kontrol talep yazısı Cumhuriyet savcısı tarafından saat 17.58'de oluşturulmuş, saat 17.59'da onaylanmıştır. Söz konusu yazıyı Ankara 1. Sulh Ceza Hâkimliği kâtibi saat 18.31'de okumuştur.

3. Ankara 1. Sulh Ceza Hâkimliği 8/5/2019 tarihinde dosya üzerinden yaptığı incelemede başvurucu hakkında yurt dışına çıkışının yasaklanması şeklinde adli kontrol tedbiri uygulanmasına karar vermiştir. Söz konusu kararda hangi saat itibarıyla kararın verildiği yer almamaktadır. UYAP işlem kütüğüne göre adli kontrol kararı saat 18.34'te Ankara 1. Sulh Ceza Hâkimliği kâtibi tarafından oluşturulmuş, saat 18.41'de Ankara 1. Sulh Ceza Hâkimi tarafından imzalanmıştır.

4. Başsavcılık; başvurucunun silahlı terör örgütüne üye olma, kamu kurum ve kuruluşlarının zararına dolandırıcılık, resmî belgede sahtecilik suçlarından cezalandırılması istemiyle Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesinde kamu davası açmıştır. 9/1/2020 tarihinde Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi başvurucunun atılı suçlardan beraatine karar vermiştir. 16/1/2020 tarihinde Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi başvurucunun adli kontrol tedbirinin kaldırılmasına karar vermiştir. 10/11/2021 tarihinde Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 4. Ceza Dairesi başvurucu hakkında verilen beraat kararına yönelik olarak Adalet Bakanlığı (Bakanlık) ile Hazine ve Maliye Bakanlığının istinaf başvurularının esastan reddine kesin olmak üzere karar vermiştir.

B. Tazminat Davasına İlişkin Süreç

5. Başvurucu 7/5/2019 günü saat 06.30 sıralarında 48 saat gözaltına alındığını, 8/5/2019 günü akşam saatlerinde adli kontrol tedbiri uygulanmak suretiyle serbest bırakıldığını, avukatının bu soruşturma sebebiyle İstanbul'dan Ankara'ya geldiğini, yargılama sırasında duruşmalar için Ankara'ya gelerek konaklama ve yol masrafları yaptıklarını, adli kontrol tedbiri nedeniyle yurt dışı turuna katılamadığını, tur için yeni uçak bileti almak zorunda kaldığını belirtmiş; ilgili mevzuat ismi belirtmeksizin hakkında yürütülen soruşturma ve kovuşturma nedeniyle 31/1/2022 tarihinde 20.000 TL'lik maddi, 70.000 TL'lik manevi tazminat davası açmıştır.

6. Tazminat davasını inceleyen İstanbul Anadolu 4. Ağır Ceza Mahkemesi (Ağır Ceza Mahkemesi), Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesinden başvurucunun gözaltına alınıp alınmadığına, alınmış ise hangi tarihte alındığına ilişkin bilgileri talep etmiştir. 21/2/2022 tarihinde Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi başvurucunun 7/5/2019-8/5/2019 tarihleri arasında bir gün gözaltında kaldığını, tutuklanmadığını bildirmiştir.

7. 31/5/2022 tarihinde Ağır Ceza Mahkemesi, başvurucunun 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 141. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (e) bendinde yer alan düzenleme uyarınca tazminat davası açtığını kabul ederek tazminat davasının kısmen kabulüne

karar vermiştir. Kararda başvurucunun bir gün haksız yere gözaltında kalması nedeniyle maddi ve manevi zarara uğradığını belirterek 1.000 TL manevi, 68,55 TL maddi olmak üzere toplam 1.068,55 TL tazminatın gözaltı tarihi olan 7/5/2019 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yasal faizi ile birlikte Hazineden alınarak başvurucuya ödenmesine karar vermiştir. Gerekçeli kararın ilgili kısmı şu şekildedir:

"...Maddi tazminat talebi yönünden; Yargıtay içtihatlarında vurgulanan ilkelere göre; maddi tazminat hesabında gerçek maddi zararının nazara alınması gerektiği, gözaltı kalınan süre içerisinde verilen harçlık ile ailelerin veya avukatların cezaevi ziyaretlerinde yaptıkları masrafın ayrıca gözaltı kalınan yargılamada hükme bağlanması gereken vekalet ücretinin maddi zarar hesabına katılmayacağı, herhangi bir işle iştigal olunmasına karşın net kazanca ilişkin delil sunulmaması halinde asgari ücret üzerinden yasal kesintiler düşülerek hesaplamanın yapılacağı, ticari serbest meslek veya ücret kazançlarında ise konuya temas eder mahiyette hizmet dökümü, gelir beyannamesi, vergi levhası gibi mali kayıtlara dayalı belge sunulmadığı vakit hesaplamanın yine asgari ücret üzerinden belirleneceği, gözetilerek;

Davacının Ankara 4. ACM'nin 2019/202 Esas 2020/6 Karar sayılı ilamı uyarınca 07/05/2019-08/05/2019 günleri arasında gözaltında kaldığı, tutuklanmadığı, verilen beraat kararının 10/11/2021 tarihinde kesinleştiği,

Davacı hakkında sosyal ve ekonomik durum araştırması yapıldığı görülmüştür. [Araştırma tutanağındaki kişisel bilgiler derlemeye alınmamıştır.]

Davacının sunmuş olduğu vergi levhası itibariyle 2019 yılı beyan olunan 25.021,55 TL miktar esas alınmakla davacının gözaltına alındığı ve serbest bırakıldığı bir günlük birim değer karşılığı, davacının net maddi tazminat alacağı 68,55 TL maddi tazminat olarak hesaplanmıştır. Dava dilekçesinde faiz talebi olduğundan yakalama tarihi olan 07.05.2019 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiz ile ödenmesine karar verilmiştir.

Mahkeme heyetince davacıdan net maddi tazminat alacağı olan 68,55 TL'nin bu miktarda davanın kabulü ile fazlaya ilişkin talebin reddine;

Manevi tazminat yönünden; Yine, yerleşik Yargıtay içtihatları göz önüne alındığında; Nesnel bir ölçüt olmamakla birlikte, hükmedilecek manevi tazminatın davacının sosyal ve ekonomik durumuna, üzerine atılı suçun niteliğine, tutuklamaya, gözaltına, haksız aramaya vb. neden olan olayın cereyan tarzına göre, kısıtlayıcı müdahalenin süresine ve benzeri hususlarla tazminat davasının kesinleşeceği tarihe kadar davacının elde edeceği parasal değer dikkate alınıp, hakkaniyet ve nesafet ilkelerine uygun, zenginleşme aracı olmayacak makul bir miktar olarak tayin ve tespiti gerekmektedir.

Davacının hürriyetinin kısıtlanma sonucunu doğuran sürenin miktarı ve süreci, mahsuba konu edilmemesi, üzerine atılı suçlamanın nitelik ve boyutu ile hakkındaki şüpheyi doğuran delillerin objektifliği ve işletilecek faiz oran ve süresi de göz önüne alınarak haksız zenginleşmeye de sebep vermeyecek şekilde, AİHM' ve Anayasa Mahkemesinin belirlediği ilke ve tablolar ile Yargıtay ve BAM'lerinin son uygulamaları gözetilerek gözaltı süresi için 1.000,00 TL manevi tazminatın davalı

Hazineden alınarak Dava dilekçesinde faiz talebi olduğundan yakalama tarihi olan 07.05.2019 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiz ile davacıya verilmesine, fazlaya ilişkin taleplerin reddine dair... [karar verildi.]"

8. Başvurucu, Ağır Ceza Mahkemesi kararına karşı istinaf kanun yoluna başvurmuştur. 23/2/2023 tarihinde İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 19. Ceza Dairesi başvurucunun istinaf başvurusunun esastan reddine kesin olmak üzere karar vermiştir.

9. Başvurucu, nihai kararı 9/3/2023 tarihinde öğrenmiş; 7/4/2023 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

10. Komisyon, başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar vermiştir.

II. DEĞERLENDİRME

A. Kişi Hürriyeti ve Güvenliği Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

11. Başvurucu; hukuka aykırı olarak iki günlük gözaltı tedbirine istinaden hükmedilen tazminatın yetersiz olması, yol masrafları ile diğer masraflarının dikkate alınmaması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

12. Bakanlık görüşünde, yapılacak incelemede konuya ilişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi kararları ışığında somut olayın şartları gözetilerek değerlendirme yapılması gerektiği bildirilmiştir. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı beyanda bulunmamıştır.

13. Şikâyetin özünün gözaltı tedbiri nedeniyle uğranılan zararın tazminine ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Başvuru, kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı kapsamında incelenmiştir.

14. Açıkça dayanaktan yoksun olmayıp kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

15. Anayasa'nın 19. maddesinin beşinci fıkrasına göre yakalanan veya tutuklanan kişi, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç en geç kırk sekiz saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok dört gün içinde hâkim önüne çıkarılır. Kimse, bu süreler geçtikten sonra hâkim kararı olmaksızın hürriyetinden yoksun bırakılamaz ((emsal başvuru) [2. B.], B. No: 2016/73490, 11/3/2020, § 55). Gözaltı süresi kişinin fiilî olarak ya da yetkili mercinin emri üzerine yakalanmasıyla başlar. Gözaltına alınan kişi, belirlenen süreler sonunda serbest bırakılmalı ya da sulh ceza hâkimine sevk edilerek sorguya çekilmelidir (AYM, E.2018/137, K.2022/86, 30/6/2022, § 275).

16. 5271 sayılı Kanun'un "Gözaltı" başlıklı 91. maddesine göre de gözaltı süresi, yakalama yerine en yakın hâkim veya mahkemeye gönderilmesi için zorunlu süre hariç yakalama anından itibaren yirmi dört saati geçemez. Yakalama yerine en yakın hâkim veya mahkemeye gönderilme için zorunlu süre on iki saatten fazla olamaz. Toplu olarak işlenen suçlarda, delillerin toplanmasındaki güçlük veya şüpheli sayısının çokluğu nedeniyle Cumhuriyet savcısı gözaltı süresinin her defasında bir günü geçmemek üzere üç gün süreyle uzatılmasına yazılı olarak emir verebilir.

17. Anayasa'nın 19. maddesinin birinci fıkrasında ifade edilen "Herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir." şeklindeki düzenlemede yer alan "hürriyet" sözcüğü, özgürlük ve bağımsızlığın yanı sıra serbestlik anlamına da gelmektedir. Bu anlamda kişi hürriyetine yönelik bir müdahalenin bulunduğunun söylenebilmesi için kişinin hareket serbestîsinin maddi olarak sınırlandırılması gerekir. Kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına yönelik bir müdahale için kişi, rızası olmaksızın en azından rahatsızlık verecek uzunlukta bir süre boyunca belirli bir yerde fiziki olarak tutulmalıdır ((emsal başvuru) [GK], B. No: 2014/5863, 1/3/2017, § 34).

18. Somut olayda öncelikle başvurucunun kaç gün gözaltında kaldığının tespiti gereklidir. Zira Ağır Ceza Mahkemesi başvurucunun bir gün gözaltında kaldığını kabul ederek bir günlük süre üzerinden tazminat miktarını tespit etmişken başvurucu iki gün gözaltında kaldığını iddia ederek tazminat miktarının yetersiz olduğunu ileri sürmüştür. Dolayısıyla bu husus Anayasa Mahkemesince belirlenmelidir.

19. Başvurucu 7/5/2019 günü saat 06.30 itibarıyla yakalanarak gözaltına alınmıştır. 5271 sayılı Kanun'un 91. maddesine göre gözaltı süresi yakalama yerine en yakın hâkim veya mahkemeye gönderilmesi için zorunlu süre hariç yakalama anından itibaren yirmi dört saati geçemeyecektir. Dolayısıyla bu düzenlemeye göre kişinin yakalanmasıyla başlayan gözaltı süreci, en yakın hâkim önüne çıkarılmasıyla son bulacaktır. Başvurucu 8/5/2019 günü Başsavcılıkta savunma yapmış, savunması saat 17.55 itibarıyla tamamlanmıştır. Cumhuriyet savcısı başvurucuyu adli kontrol talebiyle sulh ceza hâkimliğine sevk etmiştir. UYAP kayıtlarına göre sevk işlemi saat 17.59'da tamamlanmıştır. Dosya saat 18.31'de Ankara 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin uhdesine geçmiştir. Dolayısıyla başvurucu bu saat itibarıyla hâkim önünde hazır edilmekle -her ne kadar inceleme dosya üzerinden yapılmış ise de- gözaltı süresi en geç bu andan itibaren sona ermiştir (benzer yönde bkz. (emsal başvuru) [GK], B. No: 2021/25399, 17/4/2025, §§ 47, 48). Başvurucunun 7/5/2019 günü saat 06.30'da başlayan gözaltı süresi 8/5/2019 günü saat 18.31 itibarıyla sona ermiştir. 7/5/2019 günü saat 06.30 itibarıyla başlayıp 8/5/2019 günü saat 18.31 itibarıyla biten süre Anayasa'nın 19. maddesindeki güvenceleri devreye sokan bir hürriyetten yoksun bırakma hâli olarak nitelendirilmelidir. Zira bu sürede başvurucunun tutulması, etkileri ve uygulanma şekli itibarıyla Anayasa'nın 19. maddesi anlamında hürriyetten yoksun bırakmadır.

20. Diğer taraftan tutulma süresinin kısalığı da Anayasa'nın 19. maddesindeki güvencelerin uygulanmasına engel olmayacaktır. Anayasa Mahkemesi (emsal başvuru) ([GK], B. No: 2014/16308, 12/4/2018) ve (emsal başvuru) ([2. B.], B. No: 2018/27473, 29/3/2023) kararlarında başvurucuların rızası dışında, serbestçe ayrılma imkânı olmayan bir hâlde kısa süreli de olsa tutulmaları nedeniyle Anayasa'nın kişi hürriyeti ve güvenliği hakkını güvence altına alan 19. maddesinin başvurucunun şikâyetlerine uygulanabilir nitelikte olduğuna karar vermiştir (B. No: 2014/16308, § 75; B. No: 2018/27473, § 11). Başvurucu yönünden de bu kararlardan ayrılmayı gerektiren sebep bulunmamaktadır.

21. Anayasa Mahkemesi (emsal başvuru) ([GK], B. No: 2020/1554, 27/4/2023) kararında haklarında kovuşturmaya yer olmadığı veya beraat kararı verilenlerin 5271 sayılı Kanun'un 141. maddesinde öngörülen tazminat yolunu tükettikten sonra yakalama, gözaltı veya tutuklamanın hukuki olmadığı ve ödenen tazminatın yetersiz olduğu iddiasıyla yaptıkları bireysel başvurularda

başvuru yollarının tüketildiğinin kabul edilebilmesi için yalnızca 5271 sayılı Kanun'un 141. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (e) bendi kapsamında bir tazminat davasının açılmasının yeterli olacağı sonucuna varmıştır. Zira bu hükümle yakalama, gözaltı ve tutuklamanın daha sonra verilen kovuşturmaya yer olmadığı veya beraat kararıyla hukuka aykırı hâle geldiğinin kabul edildiği, dolayısıyla 141. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (e) bendi uyarınca açılan tazminat davalarının Anayasa'nın 19. maddesinin dokuzuncu fıkrası kapsamında olduğu değerlendirilmiştir. Bu çerçevede bu bent kapsamında açılan davalarda hukuka aykırılık kanun gereğince kabul edildiğinden ağır ceza mahkemesince bu bende dayanılarak tazminat ödenmesi durumunda Anayasa'nın 19. maddesinin dokuzuncu fıkrası kapsamında yapılacak inceleme tazminat miktarının yeterli olup olmadığını belirlemekle sınırlı olacaktır (B. No: 2020/1554, §§ 36-39).

22. Maddi zarar, zarara uğrayanın mevcut mal varlığı ile uygulanan koruma tedbiri olmasaydı bu mal varlığının olacağı durum arasındaki farktan ibarettir. Maddi zarar, mal varlığında meydana gelen fiilî azalma şeklinde ortaya çıkabileceği gibi yoksun kalınan kâr şeklinde de oluşabilir. Öte yandan ihlal ile zarar arasında nedensellik bağı bulunması gerekir. İhlal ile zarar arasındaki illiyet bağının açık olmaması, illiyet bağının belirsiz veya spekülatif olduğu hâllerde maddi tazminata hükmedilmeyecektir. Hükmedilecek tazminat miktarının her zaman maddi zarara eşit olması gerekmez. Başvurucu lehine uygun bir tazminata hükmedilebilmesi de yeterli olabilir. Maddi tazminatın belirlenmesinde ağır ceza mahkemelerinin daha iyi konumda oldukları açıktır. Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru incelemesinde açıkça dayanaktan yoksun veya keyfî olduğu anlaşılmadıkça yetkili mahkemelerin maddi tazminat konusundaki takdirine müdahalesi söz konusu olamaz ((emsal başvuru) [1. B.], B. No: 2021/64808, 23/10/2024, § 11).

23. Somut başvuruda Ağır Ceza Mahkemesi başvurucu yönünden uygulanan koruma tedbirine ilişkin olarak başvurucunun sunmuş olduğu 2019 yılına ait vergi levhasına göre beyan olunan 25.021,55 TL miktarı esas alarak bir günlük maddi kazancı 68,55 TL olarak belirlemiş, bir günlük gözaltı tedbiri uygulandığını kabul etmesi nedeniyle maddi zararı 68,55 TL olarak tespit ederek bu tazminatın gözaltı tarihi olan 7/5/2019 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar vermiş, söz konusu karar istinaf mahkemesi kararı sonrası kesinleşmiştir. Yukarıda açıklandığı üzere başvurucu hakkında 7/5/2019 günü saat 06.30 itibarıyla başlayıp 8/5/2019 günü saat 18.31 itibarıyla biten süre boyunca da gözaltı tedbiri uygulanmıştır. Bu noktada Ağır Ceza Mahkemesinin başvurucunun hangi saat itibarıyla gözaltına alındığını, hangi saat itibarıyla gözaltından çıkarıldığını araştırarak tazminat miktarını bu araştırma sonucuna göre belirlemesi gerekirken bu yönde bir araştırma yapmadan sadece bir gün üzerinden tazminata karar vermiştir. Dolayısıyla Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan esaslara aykırı bir durum söz konusu olmasına rağmen bir günü aşan gözaltı süresinin dikkate alınmaması suretiyle eksik tazminata karar verilmesi sonucunda hükmedilen tazminat miktarının başvurucunun maddi zararını karşılamaktan uzak olduğu sonucuna varılmıştır.

24. Diğer taraftan başvurucu, yol masrafları ile diğer masraflarının dikkate alınmamasından şikâyet etmiştir. Başvurucu, başvuru formu ekine bu masraflara ilişkin olarak kanıtlayıcı belge sunmamıştır. Başvurucu, şikâyetlerine konu temel olay ve olgular varlığını ortaya koyacak, bireysel başvuru incelemesinde değerlendirmelere temel teşkil edecek nitelikteki belgelerini sunmak

yönündeki yükümlülüğünü yerine getirmemiş; bu bağlamda ileri sürdüğü ihlal iddialarını temellendirememiştir. Sonuç olarak Ağır Ceza Mahkemesinin yaptığı değerlendirmeler sonucunda bu yöndeki maddi tazminat taleplerini reddetmesinin keyfî olduğu, açık ve bariz takdir hatası içerdiği söylenemeyecektir (avukatlık ücretine ilişkin kanıtlayıcı belgelerin sunulması hâlinde maddi tazminat talebinin değerlendirilmesinde bu belgelerin araştırılması yönündeki karar için bkz. (emsal başvuru) [GK], B. No: 2018/11489, 11/1/2024, § 39).

25. Manevi tazminat talebine ilişkin olarak ise gözaltında geçen bir günlük süre yönünden başvurucuya 1.000 TL manevi tazminatın gözaltı tarihi olan 7/5/2019 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte ödenmesine hükmedilmiş olup başvuruda yapılacak inceleme bu tazminat miktarının yeterliliğini belirlemekle sınırlı olacaktır ((emsal başvuru) [2. B.], B. No: 2018/696, 9/5/2019, § 47).

26. Yargı mercilerinin tazminat taleplerine yönelik somut olayın şartlarına göre takdir yetkisi bulunmakla birlikte meydana gelen ihlalle orantılı olmayan önemsiz miktarda bir tazminat tutarı Anayasa'nın 19. maddesinin dokuzuncu fıkrasına aykırı olacaktır. Öte yandan tazminat miktarı Anayasa Mahkemesinin benzer davalarda verdiği tazminat miktarına göre kayda değer ölçüde düşük olmamalıdır. Bununla birlikte hükmedilen miktarın Anayasa Mahkemesinin benzer durumlarda verilmesine hükmettiği tazminat miktarından belirli ölçüde düşük olması tek başına Anayasa'nın 19. maddesinin dokuzuncu fıkrasının ihlal edildiği anlamına gelmez. Tazminatın Anayasa'nın 19. maddesinin dokuzuncu fıkrasıyla uyumlu olup olmadığı değerlendirilirken somut olayın kendine özgü şartlarının dikkate alınması gerekir (B. No: 2018/696, § 48).

27. Manevi tazminat miktarının yeterli olup olmadığı belirlenirken tazminata karar veren yargı makamının karar tarihinde Anayasa Mahkemesinin benzer başvurular üzerine verdiği veya verebileceği tazminat miktarına göre bir karşılaştırma yapılacaktır. Anayasa Mahkemesince yakalama, gözaltı veya tutuklamanın hukuki olmaması nedeniyle manevi tazminata hükmedilirken kişinin sosyal ve ekonomik durumu, mesleki ve toplumsal konumu, üzerine atılı suçun niteliği, koruma tedbirine neden olan olayın cereyan tarzı, tedbirin kişinin üzerinde bıraktığı olumsuz etkiler ve tedbirin süresi, tedbir nedeniyle meydana gelen ihlalin ağırlığı dikkate alınmaktadır ((emsal başvuru) [GK], B. No: 2018/11489, 11/1/2024, § 35).

28. Öncelikle belirtmek gerekir ki yukarıda açıklandığı üzere başvurucu hakkındaki gözaltı tedbiri, Ağır Ceza Mahkemesinin kabul ettiği şekilde bir gün değil 7/5/2019 günü saat 06.30 itibarıyla başlayıp 8/5/2019 günü saat 18.31 itibarıyla biten süre boyunca da devam etmesi sebebiyle iki gün uygulanmıştır. Bu durumda iki günlük gözaltı süresi bakımından ödenmesine karar verilen tazminatın Anayasa Mahkemesinin benzer durumlarda verilmesine hükmettiği tazminat miktarıyla aynı olması gerekmemekle birlikte somut olayın şartlarında 1.000 TL tutarındaki miktarın tazminat hakkının özünü zayıflatacak kadar düşük olduğu anlaşılmıştır (Anayasa Mahkemesinin gözaltı tedbirinin hukukiliği ile ilgili iddialarda bir günlük gözaltı süresi için hükmettiği manevi tazminat miktarı karar tarihi olan 2022 yılı için asgari 1.350 TL, ortalama 3.600 TL, azami 9.000 TL'dir. 2026 yılı için asgari tutar 5.000 TL'dir). Buna göre başvurucuya ödenmesine hükmedilen tazminatın başvurucunun Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan esaslara aykırı bir durum söz konusu olmasına rağmen manevi zararını karşılamaktan uzak olduğu sonucuna varılmıştır.

29. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasıyla bağlantılı olarak dokuzuncu fıkrasının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

B. Diğer İhlal İddiaları

30. Başvurucunun adli kontrol nedeniyle tazminat ödenmesini talep etmesine rağmen ilk derece mahkemesince bu konuda değerlendirme yapılmadan eksik tazminat verilmesi sebebiyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddiasının (emsal başvuru) ([1. B.], B. No: 2022/46325, 29/4/2025, § 30) kararı doğrultusunda konu bakımından yetkisizlik nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekmektedir.

III. GİDERİM

31. Başvurucu; ihlalin tespiti ile 70.000 TL maddi, 200.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

32. Anayasa Mahkemesince yapılan inceleme sonucunda Anayasa'nın 19. maddesinin -üçüncü fıkrasıyla bağlantılı olarak- dokuzuncu fıkrasının ihlal edildiğine karar verilmiştir. Bu itibarla ihlalin mahkeme kararlarından kaynaklandığı anlaşılmıştır. Anılan anayasal hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar ve zorunluluk bulunmaktadır. Anayasa'nın 148. ve 153. maddeleri ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. ve 66. maddeleri uyarınca ihlal kararının gönderildiği yargı mercilerinin yapması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatıp Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında belirtilen ilkelere ve gerekçelere uygun biçimde yürütülecek yargılama sonunda hak ihlalinin nedenlerini gidererek yeni bir karar vermektir (yeniden yargılama konusunda bkz. (emsal başvuru) [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; (emsal başvuru) [1. B.], B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; (emsal başvuru) [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100). Manevi tazminat miktarının yeterli olup olmadığı belirlenirken tazminata karar veren ağır ceza mahkemesinin karar tarihi itibarıyla Anayasa Mahkemesinin benzer başvurular üzerine vereceği tazminat miktarına göre bir karşılaştırma yapılarak uygun tazminatın belirlenmesi gerekir. Karar tarihi itibarıyla hükmedilecek tazminatın hesabında tedbir/dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiz de dikkate alınabilir ((emsal başvuru) [GK], B. No: 2022/35870, 31/7/2025, § 29).

33. İhlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasının yeterli bir giderim sağlayacağı anlaşıldığından tazminat taleplerinin reddine karar verilmesi gerekir.

IV. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Kamuya açık belgelerde başvurucunun kimliğinin gizli tutulması talebinin KABULÜNE,

B. 1. Kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

2. Diğer ihlal iddialarının kabul edilebilirlik kriterlerini karşılamaması nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

C. Anayasa'nın 19. maddesinin -üçüncü fıkrasıyla bağlantılı olarak- dokuzuncu fıkrasının İHLAL EDİLDİĞİNE,

Ç. Kararın bir örneğinin kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere İstanbul Anadolu 4. Ağır Ceza Mahkemesine (E.2022/59, K.2022/256) GÖNDERİLMESİNE,

D. Başvurucunun tazminat taleplerinin REDDİNE,

E. 1.480,40 TL harç ve 40.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 41.480,40 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

F. Ödemelerin kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 14/10/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.